

เรื่อง ปัจจัยคุมคามจากภัยธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ปลูกยาสูบพื้นบ้าน ตำบลภูกระดึง อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย

Subject: Threat factors from natural disasters that affect the development of quality of life. Local tobacco growers,

Phu Kradueng Subdistrict, Phu Kradueng District, Loei Province

อธิฐาน พิมพล

E-mail: sb6440307101@lru.ac.th

โทรศัพท์:092-9831026

าเทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องปัจจัยคุมคามจากภัยธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ปลูกยาสูบพื้นบ้าน ตำบลภูกระดึง อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา เพื่อเป็นแนวทางและเสริมสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรผู้ผลิตการปลูกยาสูบ เพื่อ เป็นแนวทางในการพัฒนาและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในท้องถิ่นอันจะเกิดเป็นแบบแผน แม่บทในการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืนของคนในชุมชนและเกษตรกรผู้ผลิตใบยาสูบเพื่อเป็นการหารายได้ให้กับครัวเรือนของเกษตรกรใน ชุมชน มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการหารายได้ของผู้ปลูกยาสูบและแนวคิดการปลูกยาสูบพื้นบ้านในเขต ตำบลภูกระดึง อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย 2) เพื่อศึกษาภัยธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ปลูกยาสูบพื้นบ้าน ตำบลภูกระดึง อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย การวิจัยในครั้งนี้เป็นวิจัยเรื่อง ภัยธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ปลูกยาสูบพื้นบ้าน ตำบลภูกระดึง อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย ได้แก่ ชุมชนบ้านทุ่งใหญ่ ชุมชนบ้านนายางใต้ ชุมชนบ้านสงปาเปือย ตำบลภูกระดึง อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยกลักษรวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ที่มีรายชื่อลงทะเบียนในการปลูกยาสูบ หรือตัวแทนของแต่ละครัวเรือนที่สามารถตอบคำถามหรือให้ข้อมูลได้ ครอบครัวละ 1 คน จำนวน 131 ครัวเรือน 1 ข้อมูลแบบปฐมภูมิ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกร บ้านทุ่งใหญ่ บ้านนายางใต้ บ้านสงปาเปือย ตำบลภูกระดึง อำเภอภูกระดึง จำหวัดเลย โดยผู้วิจัยลงพื้นที่ไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้แบบสอบถามที่จัดสร้างขึ้นสัมภาษณ์พูดคุยสนทนากับเกษตรกรผู้ ปลูกยาสูบ ข้อมูลแบบทุติยภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ คือ รวบรวมข้อมูลจากเอกสารของหน่วยงาน ที่มีการเก็บไว้ในบางส่วนเช่น ตำราหนังสือ บทความวิชาการ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ เอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับภัยธรรมชาติที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ปลูกยาสูบพื้นบ้าน

จากผลการวิจัยเรื่องปัจจัยคุมคามจากภัยธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ปลูกยาสูบพื้นบ้าน ตำบลภู กระดึง อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 54.00 และเพศชาย จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 46.46 ตามลำดับกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทำอาชีพเกษตรกร จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 61.00 รองลงมาในลำดับที่2 รับจ้างทั่วไป จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 25.25 ลำดับที่3 อาชีพค้าขาย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09 และลำดับที่4 อาชีพรับราชการ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.05 ตามลำดับ

คำสำคัญ: เกษตรกร รายได้ ภัยธรรมชาติ ปัญหา

การประชุมวิชาการระดับชาติ ราชภัฏเลยวิชาการ ครั้งที่ 10 ประจำปี พ.ศ. 2567 "วิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนา Soft Power ท้องถิ่นสู่การสร้างสรรค์ระดับสากล"

Abstract

Research on the factors of natural disasters affecting the quality of life of local tobacco growers. Phu Kradung Phu Kradung District, Loei Province Therefore, the researcher is interested in studying to guide and enhance income for tobacco farmers as a way to develop and be in line with the economic environment. This will create a master pattern for sustainable livelihoods of local people and tobacco leaf farmers in order to earn income for the households of farmers in the community. Objectives 1) To study the income earning of tobacco growers and the concept of growing local tobacco in the district. Phu Kradung 2) To study natural disasters that affect the improvement of the quality of life of local tobacco growers. Phu Kradung Phu Kradung District, Loei Province This research is on Natural disasters affecting the quality of life of local tobacco growers Phu Kradung Phu Kradung District, Loei Province: Ban Thung Yai Community Ban Na Yang Tai Community Ban Song Pa Pueai Community Phu Kradung Phu Kradung District, Loei Province Samples used in research The subjects used in this study were those who were registered in tobacco cultivation or representatives of each household who could answer questions or provide information. 1 person per family, 131 households, 1 primary care data We collected data from a sample of farmers. Ban Thung Yai Ban Na Yang Tai Ban Song Pa Pueai Phu Kradung The researcher went to the area to collect data by himself using a questionnaire created to interview and talk with tobacco farmers. Secondary data Secondary data collection is the collection of information from agency documents that are stored in some parts such as textbooks. Academic articles, research reports, theses, academic papers related to natural disasters that affect the improvement of the quality of life of local tobacco growers. According to the research results on the factors of natural disasters that affect the improvement of the quality of life of local tobacco growers. Phu Kradung Phu Kradung District, Loei Province It was found that the majority of the subjects were female, 53 people, or 54.00 percent, and 46 males, or 46.46 percent, respectively. 60 people, accounting for 61.00 percent, followed by 2nd place. General contractors, 25 persons, or 25.25 percent. 9 persons in trading professions, accounting for 9.09 percent, and 4th place. 5 civil servants, accounting for 5.05 percent, respectively

Keywords: Farmers, income, natural disasters, problems

นักศึกษา หลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา การพัฒนาชุมชน คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ²อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน

ความเป็นมาของปัญหา

การบริหารพัฒนาประเทศต้องคำนึงถึง ทรัพยากรหลายด้าน เริ่มตั้งแต่ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึง งบประมาณ ประเทศที่มี ความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจมักจะมีโอกาสทางการพัฒนา ประเทศสูงกว่า และมีศักยภาพในการต่อยอดทาง เศรษฐกิจได้มากกว่า เพราะมีความพร้อมด้านเงินตรา ในการลงทุนเพื่อการพัฒนาสำหรับประเทศที่ด้อย พัฒนาหรือประเทศที่กำลัง พัฒนาจะมีโอกาสเริ่มการพัฒนาประเทศด้วยการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในประเทศ สำหรับประเทศไทยงบประมาณที่ใช้ในการ พัฒนาประเทศนั้น ส่วนหนึ่งมาจากการเก็บภาษียาสูบและธุรกิจเกี่ยวกับยาสูบ (อัศวิน, 2547) ยาสูบเป็นพืชเศรษฐกิจเศรษฐกิจที่สำคัญ มากอย่างหนึ่งของประเทศไทยที่ให้ผลตอบแทนต่อพื้นที่สูง สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรได้เป็นอย่างดี อีกทั้งผลผลิตของใบยาสูบยังมี ความสำคัญต่อการดำรงชีพของเกษตรกร และมีความสำคัญต่อเนื่องถึงอุตสาหกรรมการผลิตบุหรี่ของโรงงานยาสูบเป็นพืชที่มีการ ควบคุมตามกฎหมายทั้งในด้านการปลูก การซื้อขาย การบ่มใบยา การส่งออก และการนำเข้า โดยผู้ที่จะปลูกยาสูบต้องขออนุญาตจาก กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลังก่อน โดยในส่วนของการใช้ ใบยาสูบในประเทศไทย มีโรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง เป็น หน่วยงานเดียวที่ใช้ใบยาสูบทำการมวนบุหรี่ และจำหน่ายในประเทศ ซึ่งแต่เดิมจะต้องนำเข้าใบยาจากต่างประเทศเพื่อนำมาปรุงรส แต่งกลิ่น แต่ปัจจุบันยาสูบของไทยมีคุณภาพและรสชาติดีขึ้น จึงมีการใช้ใบยาสูบของไทยเป็นส่วนใหญ่ ทำให้การนำเข้า ใบยาจากต่างประเทศกีมรายได้ปานกลางถึงต่ำ แต่ แนวโน้มของการบริโภคบุหรี่ในประเทศที่มีรายได้สูงกลับมีสัดส่วน ลดลงในระหว่างปี พ.ศ. 2548-2559

รัฐบาลไทยมีรายได้จำนวนมากจากการเก็บ ภาษียาสูบ ซึ่งรายได้ดังกล่าวมีส่วนร่วมในการพัฒนา ประเทศมาโดยตลอด และ ยังก่อให้เกิดรายได้สำหรับ เกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ และส่งผลต่อการพัฒนาแรงงาน ภาคการเกษตรที่ไม่ต้องเคลื่อนย้ายสู่ ภาคอุตสาหกรรม ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นการลดภาระให้กับรัฐบาลในเรื่องของ การพัฒนาสังคม ที่ลดการเคลื่อนย้ายแรงงานจาก ภาค การเกษตรสู่สังคมเมืองการยาสูบแห่งประเทศไทย มุ่งมั่นในการตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสีย ทุก กลุ่ม รวมถึงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก (SDGs) รวมถึงพิจารณาเกณฑ์การประเมินความยั่งยืนองค์กร ทั้งในระดับประเทศและ ระดับสากล ซึ่งครอบคลุมประเด็นความยั่งยืนในมิติด้านการกำกับดูแลที่ดีมิติด้านเศรษฐกิจ มิติ ด้านสังคม และมิติด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อ ลดความเสี่ยงและผลกระทบทางธุรกิจ และค้นหาโอกาสในการิพัฒนาปรับปรุง กระบวนการทำงาน และการดำเนินธุรกิจให้ครอบคลุม ประเด็นด้านความยั่งยืนอย่างรอบด้าน สอดคล้องกับเป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงานด้านความยั่งยืนในระดับสากล เพื่อให้การ ยาสูบ สามารถดำเนินงานเชิงรุกและปรับตัวต่อ การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกและประเด็นความเสียงที่เกิดขึ้นใหม่อย่าง แข็งแกร่ง จากบริบทการดำเนินงานของการยาสูบ ซึ่งเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจภาคอุตสาหกรรม ที่มีหน้าที่ในการผลิต และจำหน่าย ผลิตภัณฑ์ยาสูบเพื่อหารายได้นำส่งรัฐในการพัฒนาประเทศ ได้มีการวิเคราะห์กำหนดความยั่งยืนองค์กร โดยใช้กรอบการวิเคราะห์ Triple Bottom Line ซึ่งแบ่งความยั่งยืนออกเป็น 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคม และ สิ่งแวดล้อม เพื่อให้มั่นใจว่าในการพัฒนาและการ เติบโตขององค์กรจะเป็นไปอย่างยั่งยืนและมีความสมดุลระหว่าง ความสำเร็จในเชิงเศรษฐกิจขององค์กร สังคมซึ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ขององค์กรมีความมั่นคงและความปลอดภัยใน ชีวิต และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินงานขององค์กรอยู่ในระดับที่น้อยที่สุด โดยมุมมองทั้งสามด้านนั้น การ ยาสูบ คำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งได้แบ่ง 6 กลุ่มใหญ่คือ บุคลากร ลูกค้า คู่ค้า หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานกำกับดูแล และชุมชน การยาสูบแห่งประเทศไทย เป็นรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงการคลังประเภทจัดหารายได้ จัดอยู่ใน สาขา อุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม ประกอบธุรกิจการผลิตและจัดจำหน่ายบุหรี่สำเร็จรูปโดยได้รับสิทธิผูกขาดในการผลิต บุหรี่ซิกา แรต โดยองค์กรมีธุรกิจหลักคือการตอบสนองความต้องการบริโภคยาสูบรูปแบบต่าง ๆ ของผู้บริโภคใน ประเทศและมุ่งขยายสู่ธุรกิจอื่น เช่น การส่งออก และการรับจ้างคู่ค้าต่างประเทศในการผลิต เพื่อเพิ่มรายได้ให้องค์กร โดยที่การดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามภารกิจและ บริบทขององค์กรภายใต้ข้อจำกัดของกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่ เกี่ยวข้องกับการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ และกฎหมาย

การประชุมวิชาการระดับชาติ ราชภัฏเลยวิชาการ ครั้งที่ 10 ประจำปี พ.ศ. 2567 "วิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนา Soft Power ท้องถิ่นสู่การสร้างสรรค์ระดับสากล"

ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอื่นๆ อย่างเคร่งครัด ซึ่งการดำเนินกิจกรรม ต่าง ๆ เกิดขึ้นระหว่างการยาสูบกับผู้ประกอบการค้ายาสูบในสังกัด ผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการผลิตยาสูบ กลุ่มผู้มี ส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร โดยมิได้มีการกระทำละเมิดกฎหมาย กฎ ระเบียบ

ยาสูบปลูกมากในพื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย จากข้อมูลของกรมพัฒนาที่ดิน พบว่ามีพื้นที่ ปลูกยาสูบทั้งประเทศ 231,047 ไร่ (กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน, 2561) โดยพื้นที่ดังกล่าวอยู่ในเขตเกษตรกรรม 227,771 ไร่ หรือ ร้อยละ 98.58 ของพื้นที่ปลูกยาสูบทั้งประเทศ และอยู่ในเขตปาตามกฎหมาย 3,276 ไร่ หรือร้อยละ 1.42 ของ พื้นที่ปลูกยาสูบมากในจังหวัดสุโขทัย เพชรบูรณ์ และแพร่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการปลูกยาสูบมากในจังหวัดสนองคาย นครพนม และบึงกาห ส่วนภาคกลาง พบว่ามีการปลูกยาสูบเล็กน้อยในจังหวัดกาญจนบุรี เกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ บางส่วนปลูกตามโควตาของ การยาสูบแห่งประเทศไทย และบางรายปลูกยาสูบตามโควตาของบริษัทผู้รับซื้อใบยาสูบผ่านบริษัท ผู้จัดหาใบยาเพื่อการส่งออก การผลิตและจำหน่ายบุหรี่ทั้งในประเทศและ ต่างประเทศ โดยฝ่ายใบยามีภารกิจหลักในการจัดหาใบยา เวอร์ยิเนีย เบอร์เลย์ และเตอร์กิช ซึ่งเป็นวัตถุดิบที่สำคัญใน การผลิตบุหรี่ มีการจัดสรรโควตาการผลิตให้เกษตรกรชาวไร่และผู้บ่ม อิสระที่สนใจและมีปัจจัยการผลิตที่เหมาะสม สำนักงานยาสูบ ซึ่งเป็นหน่วยงานของฝ่ายใบยาในส่วนภูมิภาค จำนวน 8 แห่ง ได้แก่ สำนักงานยาสูบเชียงใหม่ เชียงราย แพร่ สุโขทัย เพชรบูรณ์ บ้านไผ่ หนองคาย และนครพนม มีหน่วยงานในสังกัดคือสถานีใบยา ทำ หน้าที่ส่งเสริมการผลิต และรับซื้อใบยาสูบ ตามราคาการรับซื้อที่การยาสูบแห่งประเทศไทยกำหนดให้แก่ชาวไร่และผู้บ่มอิสระ เพื่อ ใช้ เป็นแนวทางในการดำเนินงานของค์กรในการสร้างความพึงพอใจของลูกค้าและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อสร้าง ทัศนคติที่ดีและความภักดีของ ชาวไร่ต่อการยาสูบแห่งประเทศไทย

เขตพื้นที่ตำบลภูกระดึง อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย ได้มีการปลูกยาสูบพื้นบ้านด้วยกันทั้ง 3 ชุมชน คือชุมชนบ้านทุ่งใหญ่ ชุมชนบ้านนายางใต้ ชุมชนบ้านสงปาเปือย เป็นชุมชนที่มีทุ่งนาอันกว้างใหญ่ ส่วนใหญ่มีที่ดินเป็นของตัวเอง หรือเช่าที่คนอื่นทำอาชีพ เกษตรกรรมหรือเกษตรกร คือ มีการปลูกข้าว ข้าวโพด ใบยาสูบ อ้อย มันสำปะหลัง ฯลฯ การปลูกยาสูบ แต่ละครัวเรือนต้องทำตาม นโยบายของรัฐบาล คือ ต้องมีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรก่อน ต้องมีใบอนุญาตการปลูกยาสูบจากรัฐบาลก่อนถึงจะปลูกได้ และ1ปีจะมี การปลูกใบยาสูบแค่ 1 ครั้งและระยะเวลาการปลูกยาสูบอยู่ในห้วงของฤดูผล ส่งผลกระทบให้เกิดน้ำท่วมเนื่องจากฝนตกเป็นเวลานาน ทำให้พื้นที่ของเกษตรกรที่ปลูกยาสูบเกิดน้ำท่วมขังเป็นเวลาหลายวัน ส่งผลให้ยาสูบที่ปลูกยืนต้นตายบางส่วน ผลผลิตตกต่ำลง เท่าที่ควรจะได้ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาในเรื่อง ปัจจัยคุมคามจากภัยธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ปลูก ยาสูบพื้นบ้าน ตำบลภูกระดึง อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาปัญหาน้ำท่วมยาสูบ ปัญหายาสูบยืนต้นตาย ปัญหายาสูบขาดน้ำ และรายได้ของผู้ที่ปลูกยาสูบ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยคุกคามจากภัยธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ปลูกยาสูบพื้นบ้าน ตำบลภูกระดึง อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย

วิธีดำเนินการวิจัย

- 1. ประเภทของการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ
- 2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้ผลิตการปลูกยาสูบ ทั้ง 3 ชุมชน คือ ชุมชนบ้านทุ่งใหญ่ ชุมชนบ้านนายางใต้ ชุมชนบ้านสง ป่าเปือย ตำบลภูกระดึง อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลยรวมทั้งหมด 131 หลังคาเรือน โดยใช้สูตร Taro Yamaneในการสุ่ม

- 3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
  - 3.1 ทบทวนเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของประเด็นการสนับสนุนการมีรายได้เกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อคน ส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภัยธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ปลูกยาสูบ พื้นบ้าน ตำบลภูกระดึง อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นลักษณะคำถามปลายเปิด โดยให้ผู้ตอบ แบบสอบถามแสดงความคิดเห็น ความต้องการ หรือคำแนะนำเกี่ยวกับภัยธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ ปลูกยาสูบพื้นบ้าน ตำบลภูกระดึง อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย
  - 4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการลงพื้นที่มี ดังนี้ นัดชาวบ้านผู้ที่ปลูกยาสูบเพื่อตอบแบบสอบถามในเรื่อง ปัจจัยคุกคามจากภัยธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อการ พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ที่ปลูกยาสูบพื้นบ้าน ตำบลภูกระดึง อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ปัญหาจากภัยธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ปลูกยาสูบพื้นบ้าน ตำบลภูกระดึง อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย

ด้านปัญหาการปลูก

ด้านปัญหาการปลูก	$\bar{x}$	S.D.	ระดับผลกระทบ
มีปัญหาน้ำท่วม	36.9	3.78	มาก
มีปัญหาแห้งแล้ง	25.6	3.71	ปานกลาง
มีปัญหายาสูบไม่เพียงพอต่อการปลูก	38.4	3.53	มาก
รวม	33.6	3.68	มาก

สรุปตารางที่1 พบว่า ระดับการมีรายได้และผลกระทบของผู้ที่ปลูกยาสูบพื้นบ้าน ตำบลภูกระดึง อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย ด้าน ปัญหาการปลูก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =33.6, S.D.=3.68) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อันดับแรกมีปัญหายาสูบไม่พียงพอต่อการ ปลูก ($\overline{X}$ =38.4, S.D.=3.53) รองลงมา ได้แก่ มีปัญหาน้ำท่วม ($\overline{X}$ 36.9=, S.D.=3.78) และมีปัญหาแห้งแล้ง ($\overline{X}$ =25.6, S.D.=3.71) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ระดับการมีรายได้และผลกระทบของผู้ที่ปลูกยาสูบพื้นบ้าน ตำบลภูกระดึง อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย ด้านการมีรายได้

ด้านการมีรายได้	$\overline{x}$	S.D.	ระดับการมีรายได้
เจ้าของทำเอง	4.56	4.79	มาก
มีลูกจ้างประจำ	5.47	4.52	มากที่สุด
มีลูกจ้างชั่วคราว	3.84	4.32	ปานกลาง
รวม	4.65	4.54	มากที่สุด

สรุปตารางที่ 2 พบว่า ระดับการมีรายได้และผลกระทบของผู้ที่ปลูกยาสูบพื้นบ้าน ตำบลภูกระดึง อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย ด้านการ มีรายได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.65, S.D.=4.54) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อันดับแรก มีลูกจ้างประจำ ($\overline{X}$ =5.47, S.D.=4.52) รองลงมา ได้แก่ เจ้าของทำเอง ($\overline{X}$ =4.56, S.D.=4.79) และมีลูกจ้างชั่วคราว ($\overline{X}$ =3.84, S.D.=4.32) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เรื่อง ปัจจัยคุกคามจากภัยธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ปลูกยาสูบพื้นบ้าน ตำบลภูกระดึง อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย 1. ปัญหาภัยธรรมชาติ พบว่า มีปัญหาน้ำท่วม มีปัญแห้งแล้ง 2. ระดับการมีรายได้ พบว่า การปลูกยาสูบสร้างรายได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาการเกษตรในงานพัฒนาชุมชนจากการทำลายทรัพยากรส่งผลต่อ การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ จากการคาดการณ์ พบว่าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก อย่างรุนแรง ทำให้เกิด สภาพภูมิอากาศผันผวนอย่างรุนแรง ส่งผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะสาขาเกษตรและการท่องเที่ยวซึ่งต้องอาศัย ทรัพยากรธรรมชาติเป็นสำคัญ (สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และนรรัฏ พิศลยบุตร, 2557) ผลกระทบที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของพืชมี 2 ส่วน คือผลกระทบโดยตรงมีแนวโน้มอุณหภูมิที่สูงขึ้นชัดเจนและผลจากความแปรปรวนอากาศวัดและคาดการณ์ได้ยาก

สรุปผลการวิจัย

เกษตรกลุ่มผู้ปลูกยาสูบ ตำบลภูกระดึง อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย ผลกระทบของการปลูกยาสูบเกิดจากปัญหาน้ำท่วมเกิด จากช่วงปลูกยาสูบอยู่ในช่วงฤดูฝน และบางพื้นที่ติดกับแม่น้ำ และประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ที่มารับจ้างปลูกยาสูบ เป็นลูกจ้างประจำ ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมด้านทุนทางสังคมที่ช่วยสนับสนุนการแก้ปัญหาผู้ปลูกยาสูบ
ควรศึกษาปัจจัยในการสนับสนุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ช่วยในการพัฒนาเกษตรกรกลุ่มผู้ปลูกยาสูบ

เอกสารอ้างอิง

กรมการพัฒนาชุมขน. (2550). รายงานคุณภาพชีวิตของคนไทยในชนบทปี2551. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย. การยาสูบแห่งประเทศไทย. (2559). รายงานประจำปีโรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง.

ค้นเมื่อ 8 สิงหาคม 2566. จากhttps://www.thaitobacco.or.th/2023/11/0063970.html ทฤษฎีการแลกเปลี่ยน เรื่องแนวคิดทางทฤษฎี สืบค้นเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2566

จาก https://sophon56.wordpress.com

การพัฒนาคุณภาพชีวิต เรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2566.

จาก file:///C:/Users/HP/Downloads

การวิเคราะห์การปลูกยาสูบ เรื่องการปลูกยาสูบของวิสาหกิจชุมชน//สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2566/

จาก https://so04.tci-thaijo.org

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับยาสูบ//เรื่องข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับยาสูบ//สืบค้นเมื่อวันที่ 23 กันยายน 2566

จาก https://archive.lib.cmu.ac.th

การพัฒนาที่ยั่งยืน//เรื่องแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน//สืบค้นเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2566/

จากhttps://www.google.com

<mark>*หมายเหตุ</mark> จำนวนหน้าของบทความ 10 หน้า